

Lapuan kaupungin lausunto Etelä-Pohjanmaan hyvinvointikertomuksesta 2021-2025 ja hyvinvointisuunnitelmasta 2026-2029

Kiitämme hyvinvointialuetta perusteellisesta ja poikkeuksellisen osallistavasta valmisteluprosessista. On arvokasta, että kuntien, järjestöjen ja asukkaiden ääntä on kuultu näin laajasti.

Laaja-alainen osallistaminen heijastuu kuitenkin suunnitelman hallitsemattomana laajuutena. Strategisen priorisoinnin puuttuessa asiakirja on paisunut moniulotteiseksi palveluluetteloksi, josta varsinaiset painopisteet hämärtyvät. Suunnitelma kaipaisi rajua tiivistämistä, jotta se toimisi dynaamisena johtamisen välineenä eikä jäisi vain staattiseksi asiakirjaksi.

Toteutettavuus ja resurssiviisuus

Suunnitelma sisältää runsaasti hyvää konkretiaa ja selkeitä mittareita. Samaan aikaan kokonaisuus vaikuttaa kuitenkin utopistiselta suhteessa hyvinvointialueen nykyiseen taloustilanteeseen ja palveluverkon supistuksiin. On epätodennäköistä, että näin massiivinen toimenpideohjelma on täysimääräisesti toteutettavissa neljän vuoden ajanjaksolla.

Erityisen huolestuttava on suunnitelman vahva nojaaminen digitaalisiin ratkaisuihin. Dokumentin omien tilastojen mukaan digipalveluiden käyttö on alueellamme maan vähäisintä, ja valtaosa ikääntyneistä kokee niiden käytössä merkittäviä esteitä. On riski, että digitaalisuuteen painottuvat tavoitteet jäävät irrallisiksi maakunnan asukkaiden arjesta ja syventävät alueellista eriarvoisuutta, mikäli niitä ei kytketä vahvemmin aitoon asiakaskohtaamiseen ja riittäviin henkilöstöresursseihin.

Kuntayhteistyö ja skaalautuvuus

Pidämme positiivisena sitä, ettei kuntia tai järjestökenttää ole kirjattu suunnitelmaan toteuttajiksi velvoittavalla tavalla. Tämä korostaa hyvinvointialueen omaa vastuuta lakisääteisistä tehtävistään ja jättää tilaa aidolle, vapaaehtoiselle yhteistyölle. Kuitenkin olemme huolissamme suunnitelman skaalautuvuudesta. Suunnitelmassa ei ole riittävästi huomioitu sitä, miten esitetyt toimenpiteet ja palvelumallit toteutuvat maakunnan reuna-alueilla. On varmistettava, ettei suunnitelma keskity liikaa keskuskaupungin tarpeisiin ja mahdollisuuksiin, vaan että hyvinvoinnin edistäminen on yhtä vaikuttavaa koko maakunnan alueella.

Johtopäätökset

Esitämme, että suunnitelmaa tiivistetään merkittävästi ja toimenpiteet priorisoidaan vastaamaan todellista resurssitilannetta. Tavoitteena tulee olla selkeä ja alueellisesti tasapainoinen ohjelma, joka tukee asukkaiden hyvinvointia koko maakunnan alueella.

Tätä lausuntoa varten on kuultu Lapuan kaupungin vaikuttamistoimielimiä. Lapuan vanhusneuvoston ja nuorisovaltuuston lausunnot ovat liitteenä. Lapuan vammaisneuvosto esittää näkemyksensä osana hyvinvointialueen vammaisneuvoston lausuntoa.